

poesía e canto siguenu no Norte sempre despois. Pra comemorar isto foi dito:

a Os dous fillos de Mil, sonados en dñi-
[dade;

tomaron Irlanda e Bretaña;
coiles ali foron chegados
un gentil poeta e un tocador de harpa.

b Cir, fillo de Cis, o brillante poeta,
o nome do harpista Cendfind;
cos fillos de Mil, de brillante sona
o harpista tocou a harpa.

c Os príncipes con moitas batallas,
tomaron o reino d' Irlanda;
fixérono con esprendor, ledo o son
Eber e mais Eremon

d Iles botaron unha sorte aixiña
sobr' os grandes homes d' arte;
tanto qu' ali caiu a sorte do Sul
o harpista justo e fermoso.

e Melodia de múreca mais bela que (nin-
[gunha) compañía
é dend' a parte Sul no Sul d' Irlanda;
e é asina ha ser o afertunado julga-
[mento
coa sonada castimonia d' Eber

f Ali caiu a sorte ao mais do Norte
o home d' istración con grande exce-
[lencia;
por isto o pobo que o trouxo gábase
(de) coñecencia (?) de poesía e ensino.

FIN

Arquivo Filolóxico e Etnográfico de Galiza

Os contos, romance e cantares que siguen, foron recollidos en Lalín. Foi a recitadora unha rapaza chamada Carmen García Soto, natural do lugar de Combarro, feigresía de Santa María de Piloño, Concello de Carbia. En xeral trátase de cousas xa publicadas, pro que coído persentan algunhas variantes. O que me parez inédito é o conto encol da romaxe de San Andrés de Teixido: as persoas á quen llo rífrin, non tiñan noticia de él, nin o vin publicado. Trascríboo coa máxima fidelidá, sen traizoato con modificacións nin interpretacións arbitrarias: ten, ó meu parecer, outo intrés pol a reminiscencia que n-él se atopa da lenda do Convidado de pedra.

CONTOS

DE LOBOS

Están pacendo unhas ovellas e vén o lobo e dilles: «Vouvos á comer». Entón elas contéstanlle: «Estamos moi fracas, no nos comas. Vai dicir misa enriba de aquel penedo, entrementras nós pacemos algunha erba máis e cando volves de dicir a misa xa nos podes comer». Vaíse o lobo; e cando as ove-

llas o ven abonxado, pillan á correr cara á casa, métense na coadra e pechan a porta. Ven o lobo, dá coa cabeza contra a porta e di: «Dende que son vello Xancao, nunca tantas misas dixen en vao». E unha ovella contesta: «Dende que son vella ruza, nunca pillei tan gran escaramuza».

DA ROMAXE A S. AN- DRÉS DE TEIXIDO:::

Van uns mozos de romaxe á S. Andrés de Teixido. No camiño atopan unha calivera: un de eles dalle un puntapé e os outros, animados pol o exemplo, axudan, levándos de este xeito hastra preto do Santuario. Cando xa non lles falta moito pra chegar ó cabo da sua excursión, un dos pelengrins di de deixala; pro contesta outro compañeiro: «Xa que queda pouco camiño, levémola hastra alá, e inda podemos convidala á comer con nosco». Chegan á S. Andrés; e ali a calivera tórñase por compreto en cabeza de cristián e dille ós mozos: «Moitas gracias, meus amigos, pois coa vosa axuda puđen chegar hastra aquí e de esta maneira facer a romaxe que non fixen en vida».

ROMANCE

Xán Quintán quíria casar;
 non tiña a muller buscada,
 Foille facer o amor
 á filla da tia Xoana.
 —Boas noites, tia Xoana,
 ¿ónde lle vai a rapaza?—
 —Vaime nas berzas na horta;
 xa me parece que tarda.—
 E n'esto entra a rapaza
 pol-as portas para dentro.
 —Boas noites, Xán Quintán,
 tráiote no pensamento.
 —Pois tí diralo de risa
 pero eu dígoche de veras;
 xa está facendo hora e media
 que estou quentando as canelas.
 E quén che dixo a tí eso?
 Sei que noso Señor.
 Eu quíriame casar;
 véñoche facer o amor.
 —Eu casar ben me casaba,
 pero heiche de contar:
 quero facer unhas saias
 e teño a lan por fiar;
 e teño un zapato roto
 e un pano todo furado;
 si tés cartos mércame outro;
 casaremos de contado.
 —Téñoche unha cabra vella,
 téncheme catro cabritos:
 mentras que dous che lle maman
 outros dous andan a brincos.

E vendílle os cabirtiños
 e déronme catro pesos.
 Téñoos na ucha gardados
 pra o día en que nos casemos.—
 Leeron as monicións
 no auditorio da misa:
 a xente que as oíu
 caía de cú coa risa.
 Á nena doulle vergonza;
 de veras que inda sirvía:
 cando se iba casar
 dixo que non-o quería.
 Xán Quintán volveuse teso
 como as vergas de un canizo,
 e doulle volta ó capote:
 tan xiquera «a Dios» lle dixo.

CANTARES

Pra o ano que ven hai festa:
 imos cantar de alegría.
 ¡Viva quen colleu o ramol!
 ¡Qué viva o noso ramistal!
 ¡Que viva o noso ramista
 que é persona xenerosa!
 Vamos facer unha festa;
 como ela n-ha de haber outra.

Pedro de Castro e o Tarabasco
 iban xuntos ó chunchin.
 Pedro de Castro tocaba na gaita
 i-o Tarabasco no tamboril.

SALVADOR CABEZA DE LEÓN.

PRA UN CANZONEIRO DE NOIA

32 Eu teño un can de palleiro
 que de noite anda ceibado,
 ten coidado Maruxiña,
 Maruxiña ten coidado.

33 Anque che somos de Buño
 e nin todos somos oleiros,
 tamén as xentes de Noia
 nin todos son zapateiros.

34 Miña sogra quérme mal
 porque lle falo co fillo,

hélle de mandar decir
 que o garde no bolsillo.

35 María, miña María,
 o pandeiro e mail-as cunchas
 sacan a malenconía.

36 Miña nai e mail-a tua
 van xuntas á romería,
 levan a roupa de gala
 deixan a de cada día.

Núm. 95

Tomo 8.º

nós

